

Ruta de les esglésies amagades

A l'extrem meridional del Vallès s'amaguen quatre edificis singulars de l'arquitectura religiosa vallesana, les esglésies de Santa Maria de Gallecs (Mollet del Vallès), Santa Maria l'Antiga, Santiga (Santa Perpètua de Mogoda), Sant Cebrià de Cabanyes (Sant Fost de Campsentelles) i Sant Pere de Reixac (Montcada i Reixac).

Totes quatre van ser l'epicentre de les seves

comunitats fins que la història va atorgar un paper principal a les esglésies titulars dels quatre municipis, i llavors es transformarien en esglésies sufragànies.

La forta personalitat que tenen, però, ha aconseguit que totes quatre llueixin avui dia amb esplendor enmig d'uns entorns agrícoles i forestals insospitats a la industriosa comarca vallesana.

Organització:

ⓐ SANT CEBRIÀ DE CABANYES
Visita: tots els diumenges i festius, de 9 a 11 h

ⓐ SANTA MARIA L'ANTIGA
Visita: 2n diumenge de mes, de 10.30 a 13.30 h

ⓐ SANTA MARIA DE GALLECS
Visita: 3r diumenge de mes, de 12 a 14 h

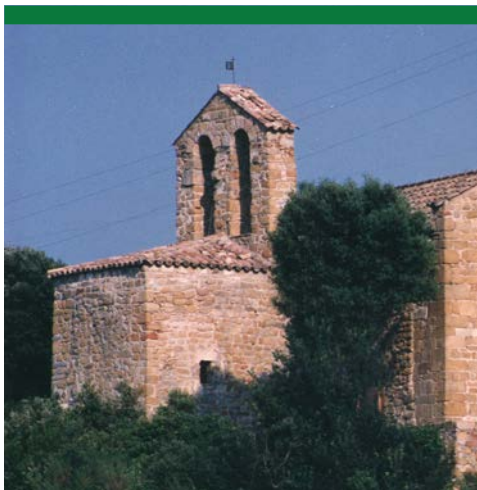

ⓐ SANT PERE DE REIXAC
Visita: 4t diumenge de mes, de 10 a 12 h

ROMÀNIC DEL BAIX VALLÈS

SANT CEBRIÀ DE CABANYES

L'església de Sant Cebrià de Cabanyes es troba al terme municipal de Sant Fost de Campsentelles. El 1504 va ser unida a la parròquia de Sant Fost com a sufragània. La primera notícia escrita data del 1113. L'any 1192 fou consagrada pel bisbe de Barcelona, segurament després de fer-se importants reformes. Vers 1877 s'hi van deixar de celebrar misses; aleshores va ser tancada i va començar la seva decadència. Cabanyes és una església romànica on es poden apreciar dues fases constructives: a la part nord es veuen carreus més petits i irregulars (segle XI?). En canvi, la façana i la paret sud tenen uns carreus més grans i rectangulars, possiblement de finals del XII. Les finestres amb forma de T, al sud, són considerades úniques al romànic català. La volta interior és apuntada, de transició del romànic al gòtic. L'absis es va esfondrar completament el 1962 i va ser reconstruït entre 1971 i 1984, quan el cardenal Jubany va beneir la restauració de tot el temple. D'aquesta església es conserva un frontal del segle XIV al Museu Episcopal de Vic i un retaule de finals del XV al MNAC de Barcelona. El terme de

Cabanyes abastava una part de l'actual de Sant Fost i també el de la Llagosta. Avui l'edifici pertany al bisbat, i la parròquia de Sant Fost i el grup Amics de Cabanyes tenen cura del seu manteniment.

VISITA: tots els diumenges i festius, de 9 a 11 h

SANTA MARIA L'ANTIGA, SANTIGA

L'església de Santiga apareix per primera vegada a la història l'any 983 (segle X), en un document notarial que parla de la vall de Canalis com a "...locum ubi dicunt Sancta Maria Antiqua". Des d'aquesta data fins l'any 1847, el poble del qual era església titular s'anomenà Santa Maria l'Antiga. Des d'aleshores, l'antiga parròquia, avui coneguda com Santiga, s'incorporà al municipi de Santa Perpètua de Mogoda i la seva església va esdevenir sufragània de la parròquia dedicada a Santa Perpètua.

L'església actual de Santiga va ser construïda al segle XI i pertany a l'estil romànic llombard. Però sota els seus fonaments amaga una primera església preromànica (segles IX-X) construïda sobre l'antic espai de culte cristià primitiu. Aquest edifici religiós de planta rectangular (3m x 4m) —sota mateix de l'església actual— era un espai petit dirigit a una comunitat reduïda d'agricultors i ramaders bàsicament, homes i dones del període carolingi, que van reutilitzar les restes de la important vil·la romana (segles I-V)

que dorm sota el conjunt romànic, gòtic, barroc i renaixentista en què ha estat transformat per la història i els homes i les dones del seu veïnat.

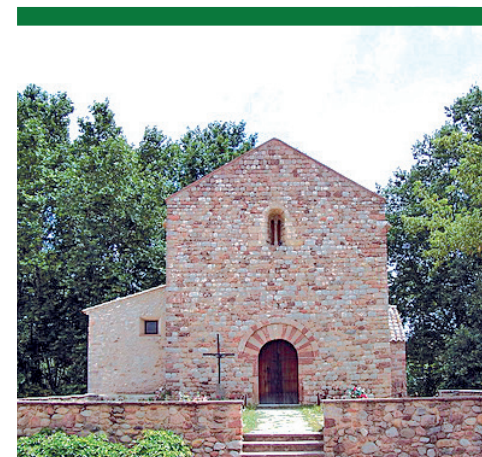
VISITA: 2n diumenge de mes, de 10.30 a 13.30 h

SANTA MARIA DE GALLECS

El nom de Gallecs s'esmenta per primera vegada en l'acta de consagració de l'església de Parets l'any 904 amb el nom de *Galecus*.

Aquestes terres van estar en possessió del Monestir de Sant Cugat des del 974. L'any 1007 surt anomenada Santa Maria de *Gallecus*, i és parròquia independent fins al 1475, que passà a la parròquia de Sant Genís de Palau de Plegamans, fins l'any 1886, quan definitivament fou sufragània de Sant Vicenç de Mollet del Vallès.

La construcció és un clar exemple, per la seva austeritat, d'església romànica camperola. És de planta de creu llatina, d'una sola nau i braços molt curts; amb absis quadrat orientat a llevant i finestra de doble es-queixada de mig punt. Els braços del transsepte són molt baixos, també quadrats i amb sengles finestres, a banda i banda, de doble esqueixada i de mig punt. La porta a ponent, posterior a la construcció de l'església, té a sobre una finestra geminada. Les parets són de carreus carejats a una cara i la volta de la teulada és

apuntada, de transició al gòtic. El paviment era de pedra medieval. En la seva reconstrucció ha aparegut paviment paleocristià dels segles V-VI, ceràmica romana, sepultures, dipòsit d'aigües sagrades i sitges per a gra.

VISITA: 3r diumenge de mes, de 12 a 14 h

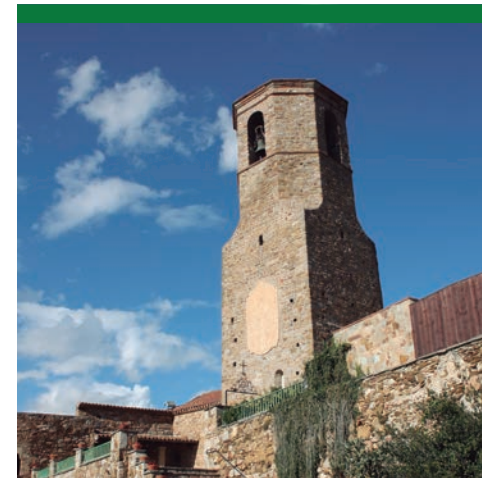
SANT PERE DE REIXAC

És el llegat d'art romànic bastit per les primeres comunitats camperoles del territori, que vivien a la Serralada de Marina des del segle IX. És una fita visual del paisatge montcadenc des d'on s'obté una panoràmica espectacular de la muntanya de Montserrat.

El seu mil·lenni d'història ha estat atzarós: va ser construïda durant el segle X i consagrada a Sant Pere l'any 1048. Tot i ser un dels elements més antics del patrimoni cultural montcadenc, va haver de ser restaurada en ocasions diverses, especialment a causa de cremes i saquejos patits durant la guerra dels Segadors (1652) i la guerra civil espanyola.

L'església té dues naus paral·leles orientades de llevant a ponent. La més gran és coberta amb volta de canó i capçada per un absis rectangular del segle XII. Comunica amb la lateral mitjançant dos arcs rebaixats. L'absis amb planta de ferradura que corona la nau lateral és la part més antiga de la construcció.

El primer pis de la torre, de planta quadrangular, s'ha datat al segle XI o XII, tot i que a les primeres fileres

de pedres de parament molt irregular, s'observa una orientació diferent d'opus spicatum, el que indica una construcció anterior. La part superior és octogonal, amb quatre finestres, producte de la reforma del segle XVII.

VISITA: 4t diumenge de mes, de 10 a 12 h